By&Land's medlemsrejse til Bruxelles, den 1. juni til 7. juni 2027.

Oplev Bruxelles, et europæisk centrum for Art Nouveau og Art Deco, på By og Land Danmarks medlemsrejse.

Bruxelles er meget mere end EU-institutioner og Grand Place. Byen rummer en usædvanlig rig arkitekturhistorie, hvor middelalderby, monumental 1800-talsby, Art Nouveau, Art Deco og modernisme ligger side om side. På rejsen bevæger vi os gennem denne historie – fra den gamle bykerne til Victor Hortas og Paul Hankars banebrydende arkitektur og videre til mellemkrigstidens nye boligformer, Art Deco og det 20. århundredes modernisme.

Vores udgangspunkt gennem hele opholdet er området omkring Place Stéphanie og Avenue Louise, centralt placeret i forhold til både den historiske by og de kvarterer syd og øst for centrum, hvor nogle af Bruxelles vigtigste arkitektoniske værker findes.

Foreløbigt dagsprogram

Tirsdag – Dag 1
Det historiske Bruxelles

Efter ankomsten til Bruxelles og indkvartering på vores hotel går turen til fods mod det historiske centrum. Vi besøger **Grand Place**, byens historiske centrum, omgivet af rådhuset, laugshusene og Maison du Roi. Pladsen giver os samtidig en introduktion til Bruxelles særlige byhistorie og den omfattende genopbygning efter det franske bombardement i 1695.

Vi går videre igennem det elegante **Galeries Royales Saint-Hubert**, en af Europas tidligste overdækkede butiksarkader, og til katedralen **St. Michael og St. Gudula**, hvis gotiske arkitektur fortæller om Bruxelles længe før byen blev Belgiens hovedstad.

På turen ser vi også **Gare Centrale**, Victor Hortas store stationsprojekt, der først blev færdiggjort efter hans død. Herfra bevæger vi os gennem kulturkvarteret med **Palais des Beaux-Arts – BOZAR**, ligeledes tegnet af Horta, og Mont des Arts, hvorfra der åbner sig et af de klassiske kig over den vestlige del af Bruxelles.

Hvis tiden tillader det, fortsætter vi til Sablon-kvarteret og den gotiske Église Notre-Dame des Victoires au Sablon.

Aftenen er til fri disposition.

Onsdag – Dag 2
Art Nouveau: Saint-Gilles, Avenue Louise og Ixelles

På rejsens anden dag går vi for alvor ind i den arkitektur, som Bruxelles er internationalt berømt for: Art Nouveau, i Danmark bedre kendt som Jugendstil.

Områderne Saint-Gilles og Ixelles blev udbygget kraftigt omkring år 1900 og blev en arkitektonisk legeplads for en ny generation af belgiske arkitekter. Vi bevæger os gennem gader som Rue Defacqz, hvor mange af periodens karakteristiske byhuse stadig ligger tæt.

Et af dagens besøg er **Hortamuseet**, Victor Hortas eget hus og atelier. Her kommer vi helt tæt på Hortas arkitektur og hans idé om huset som et samlet kunstværk, hvor rum, lys, trapper, møbler, glas, jernarbejder og dekoration er tænkt som en helhed.

Vi passerer **Maison Paul Hankar** og **Maison et Atelier Ciamberlani**, begge knyttet til Paul Hankar, der sammen med Horta var blandt pionererne i den belgiske Art Nouveau. Vi besøger enten **Maison Hannon** eller **Hôtel Tassel**, Hortas berømte byhus fra begyndelsen af 1890'erne, der regnes blandt et af Art Nouveaus hovedværker.

Efter frokost fortsætter vi til **Hôtel Solvay** på Avenue Louise. Huset er et af Hortas mest helstøbte værker og viser, hvad der kunne skabes, når arkitekten fik usædvanligt frie økonomiske rammer.

Dagen afsluttes omkring **Place Flagey** og Étangs d'Ixelles, hvor byplan, landskab og arkitektur mødes omkring de langstrakte søer.

Om aftenen samles vi til fællesmiddag på **Restaurant Variété** ved Place Flagey beliggende i det karakteristiske Art Deco Radiohus, tegnet af den belgiske arkitekt Joseph Diongre.

Torsdag – Dag 3
Etterbeek, Cinquantenaire og EU-kvarteret

Torsdag bevæger vi os mod den østlige del af Bruxelles, hvor byens ekspansion omkring år 1900 møder det moderne Bruxelles.

Vi begynder omkring Square Ambiorix og Square Marie-Louise, der udgør et af byens smukkeste sen-1800-talskvarterer. Her finder vi blandt andet det spektakulære **Maison Saint-Cyr**, hvis meget smalle facade er blandt Bruxelles' mest fantasifulde eksempler på Art Nouveau. I samme del af byen ligger **Hôtel van Eetvelde**, tegnet af Victor Horta. Huset blev skabt for Edmond van Eetvelde og viser endnu en gang Hortas evne til at lade konstruktion, dagslys, materialer og ornament smelte sammen.

Herfra fortsætter vi til fods mod Place Schuman og **EU-kvarteret**. Kontrasten er markant: Fra århundredskiftets borgerlige byhuse træder vi ind i det moderne administrative Bruxelles. Afhængigt af mulighederne, kan programmet omfatte et besøg i Europa-Parlamentet.

Efter frokost bevæger vi os gennem **Parc du Cinquantenaire**, anlagt i forbindelse med Belgiens 50-års jubilæum som selvstændig stat. Her passerer vi bl.a. **Pavillion Horta-Lambeaux**.

Uden for parken går vi forbi **Maison et Atelier Cauchie**, hvor Paul Cauchies facade med sine karakteristiske graffito-dekorationer viser en meget anderledes fortolkning af Art Nouveau end Hortas.

Derefter tager vi videre ud til, **Palais Stoclet**, Josef Hoffmanns monumentale hovedværk fra begyndelsen af det 20. århundrede. Bygningen markerer overgangen fra Art Nouveau til den geometriske modernisme og Art Deco. Huset er et af Bruxelles internationalt vigtigste arkitekturværker, men desværre hermetisk lukket for besøgende, og vi må derfor også hér nøjes med at betragte den banebrydende bygning udefra.

Vi afslutter med besøg i glasværkstedet **Vitrail Majerus**, hvor vi får mulighed for at opleve glaskunsten og det specialiserede kunsthåndværk, som spillede en så væsentlig rolle i både Art Nouveau og Art Deco.

Aftenen er til fri disposition.

Fredag – Dag 4
Marolles og Saint-Gilles – boligbyggeri og byliv

Fredag bevæger vi os sydpå gennem nogle af Bruxelles mest karakterfulde bykvarterer.
Vi begynder i Marolles-kvarteret, der repræsenterer det gamle folkelige Bruxelles omkring Rue Haute og Rue Blaes. Området er præget af små butikker, antikvitetshandlere, værksteder og et tæt bymiljø, der står i stærk kontrast til de mere repræsentative kvarterer omkring Avenue Louise.

Vi passerer børnehaven **Princesse Joséphine Charlotte**, tegnet af Victor Horta, før turen går videre til **Cité Hellemans**, et markant eksempel på Bruxelles sociale boligbyggeri fra begyndelsen af det 20. århundrede. Her blev den traditionelle tætte arbejderby forsøgt erstattet af sundere boliger, organiseret omkring gårdrum og fælles byrum.

Vi bevæger os videre mod Saint-Gilles, hvor vi spiser fælles frokost på restaurant **La Porteuse**. Efter frokost bevæger vi os videre ad **Rue Vanderschrick**, hvor Ernest Blérot omkring år 1900 skabte en hel række Art Nouveau-huse. De 14 huse giver en sjælden mulighed for at opleve, hvordan Art Nouveau ikke alene kunne udfolde sig i enkeltstående pragtvillaer, men også præge en sammenhængende gadebebyggelse.

Vi fortsætter til **L'Aegidium** ved Parvis de Saint-Gilles, der bag en relativt beskeden facade gemmer på et spektakulært historisk interiør, som vi håber at få adgang til.

Hvis program og adgangsmuligheder tillader det, kan dagen desuden suppleres med **Maison Winssinger**, eventuelt med en introduktion til restaureringen af huset.

Lørdag – Dag 5
Havebyer, Waterloo og Villa Empain

Lørdag har vi bus til rådighed og kan derfor bevæge os længere ud fra centrum. Første mål er Watermael-Boitsfort, hvor vi besøger **Le Logis og Floréal,** der hører blandt de fineste belgiske eksempler på den internationale haveby-bevægelse. De to bebyggelser fra mellemkrigstiden repræsenterer et helt andet arkitektonisk og socialt ideal end de tætte bykvarterer, vi har set de foregående dage. Her handler arkitekturen ikke om det individuelle, borgerlige byhus, men om boligområder som helheder: huse, haver, grønne områder, veje og fælles faciliteter.

Herfra fortsætter bussen mod **Waterloo**, hvor vi forlader arkitekturen for en stund og beskæftiger os med et af de afgørende kapitler og steder i europæisk historie. Vi ser området for slaget ved Waterloo, hvor Hertugen af Wellington, leder af den britisk-allierede hær, og feltmarskal Blücher, i spidsen for den preussiske hær, besejrede Napoleon Bonaparte den 18. juni 1815. Med besøget sætter vi Bruxelles ind i en bredere, europæisk historisk sammenhæng.

Tilbage i Bruxelles afslutter vi dagen med besøg i **Villa Empain** på Avenue Franklin Roosevelt. Villaen er et af byens mest helstøbte Art Deco-værker. Efter flere dage med Hortas organiske Art Nouveau oplever vi her 1930'ernes mere geometriske formsprog, kostbare materialer og raffinerede luksus.

Aftenen er til fri disposition.

Søndag – Dag 6
Art Deco, modernisme og industrikultur i Forest og Uccle

Rejsens sidste hele dag koncentrerer sig om Bruxelles' sydlige kvarterer. Vi tager mod bydelen Forest, hvor vi blandt andet besøger det private Art Deco-hus **Maison Marit**.

Vi fortsætter til **Musée & Jardins Van Buuren** i Uccle. Det tidligere private hjem for David og Alice van Buuren er en enestående helhed af arkitektur, interiør, kunst og havekunst og giver os mulighed for at opleve Art Deco som bolig- og livsform.

Eftermiddagen er til fri disposition, men vi kan eventuelt gå forbi **WIELS**, indrettet i det tidligere Wielemans-Ceuppens-bryggeri, tegnet af arkitekt Blomme i 1930. Den store, modernistiske industribygning giver os et andet billede af arkitekturen i Bruxelles og viser samtidig, hvordan byens industrielle kulturarv i dag kan få nyt liv.

Hvis der er tilslutning til det, kan vi evt. finde et sted at spise middag sammen (ikke inkluderet i turens pris).

Mandag – Dag 7
Bruxelles på egen hånd og hjemrejse

Mandag formiddag er til fri disposition. Det giver mulighed for at vende tilbage til et yndlingssted, gå på café, besøge en butik– eller blot nyde de sidste timer i byen. Herefter går turen til Bruxelles lufthavn og hjemrejsen til Danmark.